



Procés de participació

Elaboració del pla estratègic

Palma, juliol de 2022
Versió 2

Nota: Aquest document està dissenyat per llegir en format electrònic. Si us plau, tingueu en compte el medi ambient abans d'imprimir-lo. La sostenibilitat és cosa de tots



Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Planificació
Estratègica

www.uib.cat

Índex

Introducció.....	2
Recopilació de les característiques dels processos participatius de plans estratègics d'altres universitats	3
Universitat Pompeu Fabra	3
Universitat Oberta de Catalunya	4
Universitat de Girona.....	4
Universitat Autònoma de Barcelona	4
Universitat Carlos III (Madrid)	5
Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED).....	5
Universitat d'Almeria.....	5
Universitat Pablo de Olavide (Sevilla).....	5
Universitat de Sevilla	6
Universitat de Huelva	6
Universitat de Granada.....	6
Universitat Politècnica de Cartagena	6
Universitat Pública de Navarra	7
Universitat de Cantàbria.....	7
Resum dels processos participatius d'altres universitats	8
Reflexions envers la participació	9
Annex: Exemple de qüestionari	12
Introducció al qüestionari.....	12
Qüestionari	13



Introducció

L'Acord normatiu 14529/2022, de 15 de juny, pel qual es regula l'elaboració del pla estratègic de la Universitat de les Illes Balears per al període 2023-27, determina en el seu article 2 que un principi general del pla estratègic és que sigui **participatiu**.

El present document analitza, per tenir una sèrie de referències, els mecanismes de participació que han emprat altres universitats espanyoles per elaborar el seu pla estratègic. Només s'han documentat aquelles universitats que han publicat informació sobre el seu procés participatiu.

En una segona part del document es presenten conclusions i una proposta oberta de possibilitats com a base per definir el procés participatiu que voldrà fer servir la comissió d'elaboració i seguiment del pla.

Recopilació de les característiques dels processos participatius de plans estratègics d'altres universitats

Universitat Pompeu Fabra

<p>Tècniques emprades</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Twitter: #futurUPF ● Bústia de suggeriments ● Banc d'idees innovadores: propostes de futur i valoració de les experiències a la universitat. ● Comentaris del públic: accés del públic als documents i possibilitat de comentar-los. ● Debat al claustre: a partir de cinc informes elaborats per equips de treball, els membres del claustre varen poder consultar-los i fer-ne comentaris o suggeriments. ● Taules rodones i conferències: organitzades amb experts en la matèria que varen convidar a la reflexió. ● Grups de discussió ● Fòrums de grups i oberts: es varen organitzar fòrums de grups definits per garantir la representativitat de tothom, i fòrums oberts.
<p>Per ressaltar</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Pàgina web on s'explica el pla de participació ● Ha fet servir múltiples tècniques de participació i, a més, ha mesurat amb indicadors aquesta participació (com ara el nombre de visites als vídeos de YouTube, el nombre de participants en els grups de treball, el nombre de visites a la web de participació, els assistents a les taules rodones...).

Universitat Oberta de Catalunya

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Plataforma Decidim: plataforma web de desenvolupament propi i amb codi obert amb la finalitat de facilitar a organitzacions i institucions públiques l'autoorganització de manera democràtica. La llista d'institucions que l'empren és gran, entre les quals l'Ajuntament de Barcelona.● Sessions de treball amb diferents òrgans de representació: Consell d'Estudiants, Consell d'Alumni, Consell d'Universitat...● Grups de treball
Per ressaltar	<p>Van pautar tres fases de debat:</p> <ul style="list-style-type: none">● Identificar reptes de futur● Definir objectius● Concretar accions

Universitat de Girona

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Entrevistes: es varen entrevistar 25 persones representatives de diferents àmbits.● Tallers transversals: es varen desenvolupar sis tallers transversals.
---------------------------	--

Nota: [pàgina web d'informació](#)

Universitat Autònoma de Barcelona

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Enquesta qualitativa a directius PDI i PAS● Organització de tallers● Bústia de suggeriments
---------------------------	--

Universitat Carlos III (Madrid)

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Xarxes socials obertes: per rebre idees sobre els eixos● Bústia de participació● Jornades obertes amb experts per temàtica● Tallers amb antics alumnes
---------------------------	---

Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED)

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Xarxes socials● Bústia de suggeriments
---------------------------	---

Universitat d'Almeria

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Xarxes socials● Bústia de suggeriments● Enquesta per col·lectius
---------------------------	---

Universitat Pablo de Olavide (Sevilla)

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none">● Tallers amb diferents grups: equips directius, responsables de PAS, estudiants i titulats...● Debats públics● Bústia de suggeriments
---------------------------	---

Universitat de Sevilla

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none"> ● Grups Anticipa: experts assessors per temàtiques exposen idees ● Banc d'idees: es publiquen idees ● Enquestes d'opinió
--------------------	---

Universitat de Huelva

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none"> ● Bústia de suggeriments ● Xarxes socials ● Tallers participatius
--------------------	--

Universitat de Granada

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none"> ● Grups de treball: integrats per persones expertes d'acord amb criteris de representativitat i perfils específics segons la temàtica objecte d'estudi, amb la finalitat de garantir el desenvolupament d'unes propostes base per al pla estratègic. ● Procés obert: tota la comunitat universitària i la ciutadania hi poden participar mitjançant un formulari de participació.
--------------------	--

Universitat Politècnica de Cartagena

Tècniques emprades	<ul style="list-style-type: none"> ● Enquestes: es va elaborar un qüestionari molt complet amb 322 preguntes dividides en quatre blocs (docència, investigació, organització i reputació).
Per ressaltar	<p>L'enquesta està molt treballada i se n'ha fet una bona presentació dels resultats. S'ha demanat la importància de cada aspecte a l'enquestat i també el nivell que té la universitat.</p>

Universitat Pública de Navarra

Tècniques emprades

- Pla de participació estudiantil. El procés inclou:
 - Grups de discussió i reunions presencials (a causa de les restriccions sanitàries de la COVID-19, es va haver de modificar aquesta idea).
 - Un qüestionari que s'envià als 8.500 estudiants. Una vegada elaborat el document de diagnòstic, com que no es van poder fer les reunions presencials per als grups d'interès, es van remetre als participants perquè el llegissin i perquè hi poguessin fer aportacions.
 - Difusió: es va fer un vídeo promocional; s'utilitzaren els mitjans digitals de la universitat i es va demanar ajuda al Consell d'Estudiants perquè animés els companys a participar-hi.

| 7 |

Universitat de Cantàbria

Tècniques emprades

- **Pla de votacions de propostes:** procés anònim de votació (amb garanties de votació única per membre) sobre un conjunt de propostes inicials, amb possibilitat de comentar-les.

Resum dels processos participatius d'altres universitats

- Gairebé totes tenen una bústia de suggeriments.
- Moltes fan servir enquestes dirigides (i algunes publiquen una [bona explicació dels resultats](#)).
- Altres tècniques emprades són: debats o taules rodones públiques, conferències, grups de discussió, fòrums, bancs d'idees...
- Com a mitjà de comunicació s'ha fet servir el web i les xarxes socials.
- Per ressaltar:
 - [Plataforma de decisió participativa](#)
 - [Pàgina web explicant els resultats de la participació amb indicadors](#)

Reflexions envers la participació

Perquè el pla sigui efectivament participatiu, cal ocupar-se de **dos aspectes**: el primer és aconseguir els mitjans perquè la comunitat pugui participar-hi, i el segon és motivar les persones perquè, efectivament, hi participin. En principi són dos aspectes independents, però que poden tenir relació si el mitjà de participació la fomenta.

La **bústia de suggeriments** ha d'existir, perquè és un lloc on qualsevol persona en qualsevol moment pot intervenir. No obstant això, cal definir un mecanisme de tractament d'aquesta bústia, ja que és primordial per fomentar la participació i que totes les intervencions es contestin. La proposta és que sigui la comissió qui contesti els suggeriments amb un punt d'afers de tràmit (es pot fer una proposta de resposta que la comissió només haurà d'aprovar).

Les **enquestes** són una bona eina per prendre el pols a una sèrie de qüestions prèviament preparades. Sembla una bona idea demanar a l'enquestat quina importància té per a ell un aspecte abans que valori la UIB en aquell mateix aspecte. D'aquesta manera, es pot prioritzar amb més coneixement. El problema principal de les enquestes és l'esgotament de la població a contestar-les (moltes no tenen cap repercussió ni retroalimentació).

Les **xarxes socials** són un bon mecanisme per contactar amb els estudiants, però els debats anònims i oberts sense moderació poden degradar-se sense obtenir unes conclusions clares. Més aviat, poden esdevenir canals perquè els membres descontents amb una casuística particular puguin fer públic el seu problema. Twitter té molts *haters* (odiadors).

Solucions web per encetar **fòrums de discussió** amb moderació poden ser una bona opció si tenen certes característiques:

- Són fàcils d'emprar amb mòbil i estan concebuts en el paradigma de les aplicacions de xarxes socials.
- No són anònims: tothom pot expressar la seva opinió i totes les aportacions són constructives, però els participants han d'estar identificats.
- Tenim mecanismes que permeten la discussió, però també el tancament amb una votació. Més enllà de manifestar opinions diferents, després d'un debat cal prendre una decisió on participi la comunitat.
- Hi ha un moderador de cada fòrum.

Cal definir la població que hi pot participar. Més enllà de la comunitat universitària, també cal esbrinar què espera de la UIB la societat en general. Hi ha una sèrie de **grups d'interès** que pot ser que siguin interessants d'escoltar; per exemple:

- Algunes conselleries o direccions generals (com ara la Direcció General de Cultura, la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball...).
- Consells insulars. Especialment, el paper de la UIB a les illes menors.
- Ajuntaments on la UIB té les seus.
- Algunes patronals, com ara la CAEB o la PIMEM i la Cambra de Comerç.
- Sindicats principals.
- Col·legis professionals.
- Entitats de cultura (museus, Fundació Pilar i Joan Miró, Arxiu del Regne de Mallorca...).
- Entitats de caire social (Plataforma de Voluntariat, Institut Balear de la Dona, EAPN-Illes Balears...).

Les **fases de participació** poden ser:

- Fase inicial de **recollida d'idees**: fase inicial per prendre el pols a la comunitat sobre quins aspectes preocupen més, a fi de donar llum als equips de feina.
- Fase **d'elaboració de propostes**: canalitzada mitjançant els equips de feina on hi ha molta representativitat. Cada representat haurà d'organitzar debats o presentacions al seu col·lectiu. Aquí es poden fer servir fòrums de debat electrònics.
- Fase de **validació de propostes**: pot ser una votació pública de les propostes o bé un mecanisme clàssic d'exposició pública (o ambdós).

Per acabar, sobre la **motivació general per participar-hi**, cal tenir en ment:

- Com a mínim, els participants han de veure quin és el resultat de la seva participació. Per tant, s'ha de contestar els participants de forma individualitzada o de forma col·lectiva amb els resultats del procés.
- Hi ha tècniques de gamificació que, ben aplicades, poden funcionar bé. De forma molt simplificada poden ser sistemes de puntuacions que, acumulats, es materialitzen en tiquets de menjador, per fer fotocòpies, en subscripcions anuals de revistes o en crèdits per participació en activitats universitàries. El passaport cultural és un exemple d'aquestes tècniques.
- La motivació ha de ser global i el paper dels empleats de la UIB és clau. Tots els professors poden ser grans ambaixadors del procés si mentalitzen l'alumnat de la importància de participar-hi. Per això, també cal treballar amb el personal PAS i PDI perquè hi participin ells mateixos i perquè fomentin la participació dels altres.

Annex: Exemple de qüestionari

Introducció al qüestionari

La Universitat de les Illes Balears (UIB) enceta un procés de reflexió profunda sobre la seva missió com a motor d'investigació i innovació, així com la seva tasca de transferència de coneixement en l'àmbit de l'educació superior a la societat balear. Aquesta reflexió s'ha de materialitzar necessàriament en un pla estratègic universitari a curt i mitjà termini amb objectius tangibles i realistes.

Per aquest motiu, volem que ens feu arribar allò que li demanàrieu a la universitat i que creieu que necessiten les Illes Balears. Trobareu un petit qüestionari per facilitar-vos una relació dels principals aspectes competencials de la UIB, però ens podeu enviar la vostra opinió com trobeu: redactada en text lliure, amb un document adjunt, amb enllaços de documents d'interès, amb una reunió...

Us transmetem per avançat l'agraïment pel temps dedicat a aquesta tasca tan important per a la nostra societat. El nostre compromís és fer arribar les vostres aportacions als equips de feina que confeccionaran el pla estratègic, perquè considerin la vostra opinió. També ens comprometem a fer-vos arribar el document final del pla estratègic.

Qüestionari

Indicau a quin col·lectiu pertanyeu:

- Estudiant de grau
- Estudiant de màster
- Estudiant de doctorat
- Estudiant de títol propi
- Professorat
- Personal d'administració i serveis
- Altres

Indicau el vostre sexe:

- Home
- Dona

Indicau la vostra edat:

Indicau la seu a la qual estau vinculat:

- Palma
- Menorca
- Eivissa i Formentera
- En línia

| 13 |

Indicau l'àmbit o àmbits en els quals teniu interessos:

- Docència i aprenentatge
- Investigació
- Transferència de coneixement, innovació i cultura
- Sostenibilitat, cooperació, compromís social i inclusió
- Estudiants i ocupabilitat
- Comunitat universitària
- Internacionalització
- Transformació digital
- Projecció i posicionament
- Bon govern, participació i transparència
- Comunicació
- Qualitat
- Gerència i recursos humans
- Model econòmic
- Infraestructures i equipament

Dels ítems que es relacionen a continuació, us demanam que valoreu la importància que pensau que tenen aquests ítems de la UIB per a la societat balear i, a la vegada, com hi valorau la situació actual de la UIB. La valoració es pot fer amb un número entre l'1 (gens important/valoració molt negativa) i el 5 (molt important/ben valorat):

Aspectes generals

Ítem	Importància					Valoració de la UIB				
Funció docent	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Funció investigadora	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Funció de transmissió i divulgació del coneixement	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Funció social de la Universitat	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Transparència institucional	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ocupabilitat dels titulats	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Organització i recursos de la institució	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Reputació (reconeixement de la UIB)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sentiment de pertinença dels membres	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sistema d'informació i comunicació institucional	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Valoració general de la institució	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

14

Sobre la funció docent

Ítem	Importància					Valoració de la UIB				
Oferta i disseny de titulacions oficials	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Qualitat dels títols oficials	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Reputació dels títols oficials	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Perfil d'ingrés als estudis oficials	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Rendiment dels estudiants	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Formació pròpia de la Universitat	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Pràctiques en empreses	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Sobre la funció investigadora i de transferència

Ítem	Importància					Valoració de la UIB				
Captació i promoció de talent	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Divulgació de la investigació	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Transferència a la societat d'investigació i tecnologia	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Nivell de qualitat de la recerca a les Illes Balears	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Repercussió de la recerca en la societat	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Nivell d'accessibilitat a les recerques de la UIB	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5



Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Planificació
Estratègica

Sobre l'organització i els recursos

Ítem	Importància					Valoració de la UIB				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Govern i transparència	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Finançament de la Universitat	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Qualitat de serveis que ofereix	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Instal·lacions i infraestructures	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Accessibilitat als espais en general	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Adaptació a les metodologies digitals	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Connexió i interconnexió amb les altres illes	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Sobre la projecció

Ítem	Importància					Valoració de la UIB				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Imatge de la UIB en l'àmbit balear	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Imatge de la UIB en l'àmbit nacional	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Imatge de la UIB en l'àmbit internacional	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Posicionament en els rànquings universitaris	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Proximitat de la UIB a la societat	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Aspectes que considereu importants per elaborar el pla estratègic

